

From: toimitus@valtamedia.org
Sent: torstai 2. huhtikuuta 2026 19.07
To: PLM Kirjaamo
Subject: LausuntoVN/7624/2026

HUOM! Ulkoinen lähettäjä. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellei tunnista lähettäjä.
OBS! Extern avsändare. Öppna inte länkar eller bilagor om du inte känner igen avsändaren.
NOTE! External sender. Do not open links or attachments unless you recognize the sender.

Valtamedia.org
Kansalaismedia
Pasi Ronkainen
Toimittaja

Lausuntoluonnos

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ydinenergialain 4 §:n ja 69 §:n sekä rikoslain 34 luvun 6 §:n muuttamisesta

Vastustan luonnosta.

Esitetty lakimuutos olisi poikkeuksellisen vakava ja kauaskantoinen muutos Suomen turvallisuus-, oikeus- ja valtiosääntöjärjestykseen. Käytännössä luonnoksella poistettaisiin nykyinen kansallinen ydinräjähteitä koskeva ehdoton kieltä osin, että ydinräjähteen tuominen Suomeen, kuljettaminen, toimittaminen ja hallussapito Suomessa voitaisiin sallia tietyissä Natoon tai puolustusyhteistyöhön liittyvissä tilanteissa. Luonnoksen oma pääasiallinen sisältö osoittaa tämän selvästi.

1. Lakiesityksen perusta on valtiosääntöisesti ja kansanvallan kannalta kiistanalainen

Lausunnonantajan käsityksen mukaan näin merkittävää ja peruuttamattomasti Suomen turvallisuusasemaan vaikuttavaa muutosta ei tule rakentaa sellaisen Nato-kehityksen varaan, jonka kansanvaltainen legitimitteetti Suomessa on jäänyt puutteelliseksi.

Ainoa Suomen valtion tekemä selvitys NATO – liittymisestä oli ministeriön asiasta teettämä lausuntokierros, JONKA TULOKSENA YLI 95% VASTAAJISTA VASTUSTI HANKETTA monin eri perustein, eikä suinkaan vähiten siitä syystä että se oli Suomen perustuslain vastainen, eikä asiassa järjestetty edes Naton OMIEN SÄÄNTÖJEN EDELLYTTÄMÄÄ KANSANÄÄNESTYSTÄ.

Suomen perustuslain mukaan valtiollisen vallan tulee perustua kansanvaltaan, ja julkisen vallan käytön tulee nojata lakiin.

Tällaisissa poikkeuksellisen laajakantoisissa, kansakunnan turvallisuusasemaa ja tulevien sukupolvien kohtaloa koskevissa ratkaisuisissa olisi ollut välttämätöntä hankkia kansalta suora valtakirja

kansanäänestyksellä tai muulla aidosti sitovalla tavalla. Perustuslaki lähtee siitä, että valtiotalta Suomessa kuuluu kansalle ja että kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen.

Vaikka Suomen Nato-jäsenyys on muodollisesti hyväksytty eduskunnassa ja saatettu voimaan tasavallan presidentin päätöksellä, tämä ei poista sitä poliittista ja valtiosääntöeettistä ongelmaa, että kansalta ei pyydetty suoraan kantaa näin ratkaisevaan turvallisuuspoliittiseen suunnanmuutokseen. Valtioneuvoston hankesivun mukaan Nato-liittymistä koskenut lausuntokierros järjestettiin, mutta se ei ollut sitova kansanäänestys, **VAIKKAKIN SE OSOITTI VASTUSTUKSEN OLEVAN YLI 95% - MITÄ LAUSUNTOKIERROKSEN TULOSTA EI LAITTOMAKSI TULLEESSA PÄÄTÖKSESSÄ LAINKAAN HUOMIOITU.**

Tästä syystä lausunnonantaja katsoo, ettei nyt käsillä olevaa ydinräjähteitä koskevaa lakimuutosta tule perustaa väitteelle täysimääräisestä kansallisesta hyväksyttävyydestä tai riittävästä yhteiskunnallisesta legitimitetistä.

2. Luonnos vie Suomea pois päin rauhanomaisesta turvallisuuspolitiikasta. Luonnoksen perusteluissa esitetään, että muutoksella vahvistettaisiin pelotetta ja ennaltaehkäistäisiin sotilaallisen voiman käyttöä.

Lausunnonantajan näkemyksen mukaan Suomen etu ei perustu uhkaamiseen eikä siihen, että Suomen aluetta tai oikeusjärjestystä sopeutetaan ydinasepelotteen logistiseksi tai oikeudelliseksi osaksi. Suomen etu perustuu rauhanomaiseen, ennakoitavaan ja diplomatiaa korostavaan ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

Suomen turvallisuuden pitkäaikainen perusta on ollut se, että Suomi ei muodosta hyökkäysalustaa ketään vastaan, vaan rakentaa vakautta, ennustettavuutta ja toimivia naapuruussuhteita. Tätä taustaa vasten on erittäin ongelmallista, että luonnoksessa nimenomaisesti pyritään poistamaan lainsäädännöllisiä esteitä ydinräjähteiden tuomiselta Suomeen tai niiden hallussapidolta Suomessa Naton yhteisen puolustuksen tai puolustusyhteistyön nimissä.

3. Esitys kasvattaa Suomen turvallisuusriskiä luomalla Suomesta ennalta-arvaamattoman uhkatekijän, joka pakottaa Venäjän varautumaan ja suhtautumaan Suomeen lähtökohtaisesti arvaamattomana muuttujana geopoliittisessa kentässä, koska ydinaseisiin liittyvät päätökset eivät ole enää Suomen päätöksiä.

Luonnoksen omissa perusteluissa todetaan, että ydinräjähteisiin ja ydinteknologiaan liittyy aina mahdollisuus erittäin suuren vahingon syntymiseen ja että riskejä liittyy myös aseiden säilytykseen ja kuljettamiseen. Lisäksi luonnoksessa myönnetään, että radioaktiivisen aineen leviäminen ympäristöön voisi johtaa terveydelle vaaralliseen säteilytilanteeseen.

Tämä on olennainen myönnytys. Jos esityksen oma vaikutusarvio tunnistaa oikeuden elämään, turvallisuuteen ja terveelliseen ympäristöön kohdistuvia riskejä, johtopäätöksen pitäisi olla kiellon säilyttäminen eikä sen purkaminen. Se, että vahinko arvioidaan epätodennäköiseksi, ei tee siitä valtiosääntöisesti vähämerkityksistä, kun kyse on

ydinräjähteistä.

Ydinaseisiin liittyvän oikeudellisen kynnyksen madaltaminen tekee Suomesta väistämättä aiempaa vakavan, sotilaallisen uhan, joka pakottaa Suomen vastatoimien kohteeksi. Lausunnonantajan näkemyksen mukaan tämä lisää Suomen strategista epävarmuutta Venäjän suunnasta eikä vähennä sitä.

4. Suomen ja Venäjän välisten suhteiden tulee perustua vakauteen, ei ydinasejärjestelyjen mahdollistamiseen Suomen ja Venäjän suhteet eivät voi kestäväällä tavalla perustua muuhun kuin yhteisesti ymmärrettäviin turvallisuusrajoihin, hyviin naapuruussuhteisiin ja siihen, ettei Suomen aluetta käytetä kolmansien osapuolten välineenä painostukseen tai sotilaalliseen uhkaan.

Juuri tästä syystä Suomen lainsäädännössä on ollut erityinen ydinräjähteitä koskeva kieltö. Nyt esitetty muutos purkaisi tämän selkeän, alueellista vakautta tukevan rakenteen. Muutos olisi omiaan heikentämään Suomen asemaa ennakoitavana naapurina ja lisäämään alueellista jännitystä.

5. Kansalaismielipide ja avoin kansalaiskeskustelu on sivuutettu Valtioneuvoston hankesivu osoittaa, että Nato-liittymistä koskevassa valmistelussa järjestettiin lausuntokierros. Lausuntokierros kuitenkin eroaa olennaisesti kansanäänestyksestä tai muusta aidosta kansan suoran tahdon selvittämisestä. Nyt käsillä oleva luonnos jatkaa samaa mallia: kansakunnan kohtalonkysymystä käsitellään viranomaisvetoisena säädöshankkeena ilman kansan suoraa mandaattia, JOKA MENETTELY EI SIIS MISSÄÄN MÄÄRIN TÄYTÄ SUOMEN PERUSTUSLAIN EDELITYKSIÄ ASIASSA. Lausunnonantajan näkemyksen mukaan juuri tämänkaltaisissa asioissa olisi palautettava avoin kansalaiskeskustelu, järjestettävä SITOVA kansanäänestys ja varmistettava, että päätöksillä on kiistaton kansanvaltainen perusta. Tämä koskee sekä Nato-jäsenyyttä että nyt ehdotettua ydinräjähteitä koskevan kiellon purkamista.

6. Esitys on myös oikeusjärjestyksen selkeyden kannalta vääräsuuntainen Nykyinen oikeustila on ollut kansalaisille, viranomaisille ja ulkovalloille selkeä: ydinräjähteiden maahantuonti, hallussapito ja räjäyttäminen Suomessa on kielletty. Luonnos korvaisi tämän selkeyden rikoslain poikkeussäännöksellä, jonka soveltamisala sidottaisiin käsitteisiin kuten "Suomen sotilaallinen puolustaminen", "Pohjois-Atlantin liiton yhteinen puolustus" ja "puolustusyhteistyö". Luonnoksen mukaan poikkeuksen soveltuminen riippuisi lisäksi päätöksenteko- tai sopimusjärjestelmästä.

Tällainen sääntely ei lisää oikeudellista selkeyttä vaan avaa tulkintatilanteita juuri kaikkein vaarallisimmassa asiaryhmässä. Ydinaseita tai ydinräjähteitä koskevassa sääntelyssä lähtökohdan tulee olla yksiselitteinen kieltö, ei poikkeusjärjestelmän rakentaminen.

7. Vaihtoehto: kieltö on säilytettävä ja asia vietävä kansan ratkaistavaksi

Lausunnonantaja esittää, että:

1. luonnos hylätään kokonaisuudessaan,
2. ydinenergiain nykyinen ydinräjähteitä koskeva kieltö

säilytetään,

3. Suomi vahvistaa lainsäädännössä, ettei Suomen alueelle saa tuoda, varastoida, kuljettaa tai sijoittaa ydinräjähteitä,

4. ennen mitään Nato-jäsenyyden ydinaseulottuvuuteen liittyviä lisätoimia asiasta on järjestettävä kansanäänestys tai muu suora, sitova kansan tahdon selvitys, missä yhteydessä on VALITETTAVASTI JÄLKIKÄTEEN JÄRJESTETTÄVÄ MYÖSKIN SITOvat KANSANÄÄNESTYKSET NATO-LIITTYMIS ASIASTA, jotka päätökset toteutetaan äänestysten jälkeen.

Lopuksi

Suomen ei tule rakentaa turvallisuuttaan ydinaseiden oikeudellisen hyväksyttävyyden varaan. Suomen tulee pysyä maana, joka edistää rauhaa, vakautta, asevalvontaa ja ennustettavia naapuruussuhteita. Nyt ehdotettu muutos kulkee vastakkaiseen suuntaan.

Siksi luonnos tulee hylätä.